

SÅ GÅR DET FÖR SKOGSINDUSTRIN

- Mjukpapper och förpackningsmaterial ökade i mars med upp till 23 procent
- Svenska sågverk hade en stark hemmamarknad i april
- Framöver riskerar produktionen att försvagas i samtliga delbranscher
- Avgörande att efterfrågan i hela värdekedjan upprätthålls – träbyggande måste stimuleras!

Kerstin Hallsten

Chefsekonom
kerstin.hallsten
@skogsindustrierna.se
070-267 70 25

Katrin Heinsoo

Marknadsanalys
papper och massa
katrin.heinsoo
@skogsindustrierna.se
08-762 62 42

Christian Nielsen

Marknadsanalys
trävaror
christian.nielsen
@skogsindustrierna.se
072-209 84 30

Världen befinner sig i en djup och allvarlig kris som drabbar samhället hårt. Coronapandemin i sig, men framförallt efterföljande politiska åtgärder för att minska smittspridningen, får omfattande ekonomiska konsekvenser. Osäkerheten om den framtida utvecklingen är extremt stor. Så här långt har svensk skogsindustri drabbats i mindre utsträckning än en del andra branscher. Vissa delar av skogsindustrin har dessutom upplevt stigande efterfrågan. Men pandemin sätter tydliga spår även i skogsnäringen och konsekvenserna riskerar att bli större ju längre tid det tar innan den allmänna efterfrågan och produktionen globalt kommer igång igen. Detta framgår av Skogsindustriernas senast inkomna statistik, företagens kvartalsrapporter och Konjunkturinstitutets barometer för april.

Massaleveranserna har tydligt påverkats av pandemin

Massaindustrin började året starkt. Under januari och februari ökade produktionen med cirka 11 procent jämfört med motsvarande period förra året. Men i mars vände utvecklingen och produktionen blev tre procent lägre än i mars 2019. Fallet har en tydlig koppling bland annat till utbrottet av Coronaepidemin i Kina. Produktionen av marknads massa för årets första kvartal landade på 1,3 miljoner ton, vilket sammantaget är en ökning med sex procent.

Under årets första två månader var även leveranserna högre än året innan. Uppgången var hela femton procent. I mars dämpades sedan uppgången till sju procent.

Exporten utgör cirka 90 procent av massaindustrins leveranser. Totalt ökade exporten med hela 20 procent under januari och februari jämfört med motsvarande månader förra året och till Kina med hela 50 procent. I mars sjönk sedan årstakten för total export till 7 procent och exporten till Kina blev 30 procent lägre än året innan. Exporten till EU, som är den största marknaden för svensk skogsindustri, utvecklades ungefär som under förra årets första kvartal. Men en viss dämpning skedde under mars.

Även leveranserna till den svenska marknaden påverkades av Coronapandemin, men utvecklingen var faktiskt den motsatta jämfört med exporten. Under januari och februari minskade leveranserna med cirka nio procent jämfört med motsvarande månader 2019. I mars var de sju procent högre än i mars 2019. En möjlig förklaring till uppgången är ökad efterfrågan från pappersindustrin, vilket vi återkommer till.

Enligt Konjunkturinstitutets senaste barometer var stämningläget i massaindustrin sämre än normalt i april. Något stort fall inträffade dock inte utan läget var ungefär som i mars. Barometern tyder vidare på att produktionen kan komma att minska framöver och att efterfrågan har mattats av.

Kvartalsrapporterna spretar

Många företag inom massa- och pappersindustrin har gjort ett bra resultat under första kvartalet. Massa, mjukpapper och förpackningsmaterial har haft en ökad efterfrågan det första kvartalet, medan efterfrågan på tryckpapper har minskat, vilket är i linje med utfallet i Skogsindustriernas egen statistik. Den rådande pandemin har sedan skapat en osäkerhet på marknaden. Synen på framtiden varierar beroende på vilken produkt som tillverkas.

Under årets första kvartal steg det genomsnittliga priset för blekt barrsulfat till 840 USD per ton, en ökning med två procent jämfört med december 2019. Priset för lövsulfatmassan har däremot varit oförändrat. SCB:s exportprisindex för massa visar på i princip oförändrade priser under det första kvartalet, efter drygt ett års nedgång. En del företag har aviserats stigande priser under våren. Detta är i linje med svaren i Konjunkturinstitutets barometer där fler företag än det motsatta tror på stigande priser de kommande tre månaderna.

Pappersleveranserna ökad starkt i mars

Den totala produktionen av papper och kartong utvecklades under de tre första månaderna stabilt och låg på ungefär samma nivåer som under förra året. Produktionen uppgick sammantaget till 2,5 miljoner ton under kvartalet.

Däremot var det en stor skillnad i produktionen av enskilda kvaliteter inom segmenten. Tillverkningen av kartong för förpackningar, som svarar för drygt 31 procent av total produktion av papper, ökade de första två månaderna med drygt sex procent och i mars med drygt tre procent. Utvecklingen var likartad för träfritt papper, som utgör cirka åtta procent av produktionen.

Produktionen av mjukpapper, som svarar för fyra procent av den totala produktionen, ökade under mars med nästan 30 procent. Under januari och februari gick tillverkningen däremot tillbaka. Den starka utvecklingen i mars kan bland annat kopplas till den ökade efterfrågan på toalettpapper.

Produktionen av tidningspapper fortsatte den minskning som har pågått under en längre tid. I januari och februari sjönk produktionen med cirka 3 procent. I mars var produktionen 17 procent lägre än i mars förra året. Det kraftiga fallet kan bland annat kopplas till minskad tidningsreklam.

De totala leveranserna och exporten, som utgör cirka 90 procent av de totala leveranserna, ökade med tre procent under januari och februari och med nästan tio procent under mars. Leveranserna till den svenska marknaden steg med åtta procent under de två första månaderna och med elva procent under mars månad.

Den totala exporten hittills i år uppgår till 2,4 miljoner ton och leveranserna till den svenska marknaden ligger på 236 000 ton. Under mars månad ökade exporten för samtliga delsegment inom förpackningsmaterial med mellan 10 och 23 procent. Förpackningsmaterialen används till exempel inom e-handeln och läkemedels- och

livsmedelsindustrin. Även exporten av mjukpapper steg kraftigt, uppgången var hela 23 procent.

Leveranserna till EU fortsatte uppåt. Under januari och februari steg leveranserna med tre procent för att under mars stiga med tio procent. De länder inom EU som köper in mest papper från Sverige är Tyskland, Italien och Frankrike. Exporten till Asien ökade med sex procent under de två första månaderna för att sedan stiga med en procent under mars.

Priserna på olika papperskvaliteter har fortsatt att falla under årets första kvartal. Detta är i linje med utfallet i SCB:s exportprisindex som har sjunkit något under årets början. Priserna sätts ofta något kvartal innan leverans, så priserna speglar främst läget i slutet av förra året.

Men svagt stämningsläge och produktionen väntas falla

Stämningsläget försämrades tydligt i pappersindustrin i april och är nu mycket sämre än normalt. Industrins förtroendeindikator har inte varit på denna låga nivå sedan 2011. Läget är dock inte på samma svaga nivå som i tillverkningsindustrin eller som under finanskrisen 2008. Betydligt fler tror på fallande produktion framöver än det motsatta. Synen på ordergång från exportmarknaden var dock inte fullt lika negativ och utvecklades relativt stabilt. Däremot försämrades synen på ordergången till hemmamarknaden.

Svenska sågverk klarade sig bra fram till och med mars

Till skillnad från massa och pappersindustrin skedde ingen direkt ökning av produktionen under första kvartalet i år. Dock var produktionen för motsvarande period 2019 på en historiskt hög nivå. Det faktum att sågverken kunde bibehålla denna starka nivå under januari och februari bedöms som positivt.

Trävaruproduktionen var i stort oförändrad även under mars, trots att flera länder började införa restriktioner som påverkade handelsmöjligheterna på marknader runt om i världen. Effekterna av Coronapandemin var begränsade då de först drabbade länderna i Europa traditionellt inte är stora marknader för svenska trävaror.

Produktionen kan också ha gynnats av den minskade produktion i Finland. Under huvuddelen av februari utökades strejken inom den finska skogsindustrin till att också gälla sågverken och en stor del av sågverkskapaciteten var därmed stillastående. Parallellt påverkades produktionen negativt i nordvästra Ryssland av svåra logistiska förhållanden i skogsbruket till följd av varmt och blött väder under vintersäsongen.

Vid utgången av mars hade svenska sågverk haft så stora leveranser att varulagren var något lägre än under motsvarande period 2019. Orderböckerna var dessutom fortfarande välfyllda vid inträdet i april.

Stark hemmamarknad under april

Under slutet av mars och in i april började sedan viktiga exportmarknader, såsom Storbritannien, att införa restriktioner i sina samhällen och vid sina gränser. Då annonserades också de första neddragningarna i produktionen i Sverige och sågverken började få logistiska problem med leveranser av redan pågående beställningar. Då industrierna drog ned på sin aktivitet fanns det i vissa fall ingen plats för att ta emot leveranserna och för en

del kunder innebar det också att de drabbades av betalningssvårigheter till följd av att deras verksamhet var nedstängda.

Ljuspunkten under april var en ökande inhemsk efterfrågan, bland annat inom bygghandeln där byggmaterialhandlarna rapporterar en uppgång på nästan 12 procent jämfört med föregående år. Uppgången är troligtvis ett resultat av ett ökat hemmfixande i en tid då folk uppmanats att hålla sig hemma. Risken är dock att uppgången inte blir bestående om den svenska ekonomin försvagas ytterligare och under en lång tid framöver.

Svenska sågverk har också lyckats öka sina leveranser på marknader som har börjat lätta på sina restriktioner igen, som i exempelvis Kina och Japan. På de asiatiska marknaderna är det dock ofta vanligt med containerleveranser av trävaror, och om situationen med brist på containrar skulle förvärras eller om containerpriserna skulle öka ytterligare, kan det innebära vissa svårigheter för exporten dit. Hittills har företagen dock kunnat upprätthålla sina leveranser, men med vissa fördröjningar och ökade logistikkostnader. Under slutet av april har situationen förbättrats och förhoppningen är att den trenden ska hålla i sig.

Prisbildningen för svenska trävaror på exportmarknaden har annars varit i en nedåtgående trend under 2019, som närmast kan beskrivas som en normalisering till nivåer jämförbara med de som setts de senaste tio åren. Under inledningen av 2020 var förväntningarna, enligt Konjunkturinstitutets barometer, att priserna återigen skulle kunna stärkas. Efter Coronapandemins intåg och utvecklingen de senaste månaderna, har nu förväntningarna vänt kraftigt nedåt och det finns relativt få indikationer på ökande priser. Barometern visar även att stämningläget hos sågverken försämrades tydligt i april jämfört med början av året.

Kvartalsrapporterna indikerar risk för svagare utveckling

Generellt sett har sågverksbolagen, under omständigheterna, gjort goda resultat det första kvartalet. En trend är dock att medan leveransvolymer har upprätthållits har priserna sjunkit. Det uttrycks dock en stor osäkerhet om utvecklingen framöver och förväntningarna är som bäst försiktiga.

Ett antal svenska trävaruproducenter har annonserat neddragningar i sin produktion, ofta i storleksordningen tio till 20 procent på enskilda anläggningar, och många andra har indikerat en beredskap för att kunna göra motsvarande neddragningar baserat på hur marknadsläget utvecklas. I enskilda fall har företag däremot sett att marknaden har varit bättre än först befarat och vissa har till och med återupptagit produktion.

Sågverkens betydelsefulla position i värdekedjan...

Många delar av svensk skogsindustri verkar initialt ha klarat sig bättre än industrierna i andra stora skogsnationer. Förhoppningen är att trenden håller i sig. För att möjliggöra det krävs bland annat åtgärder som stöttar den svenska ekonomin som helhet. I förlängningen kommer det att vara en förutsättning för att efterfrågan på bland annat trävaror från den privata bygghandeln och träbygandet bibehålls. På det internationella planet blir det också viktigt att efterfrågan och produktion kommer igång och att en fri rörlighet för varor både inom och utom EU:s gränser säkerställs. Svensk skogsindustri har historiskt visat sig vara duktiga på att snabbt anpassa sig efter förändrade förhållanden på olika geografiska marknader.

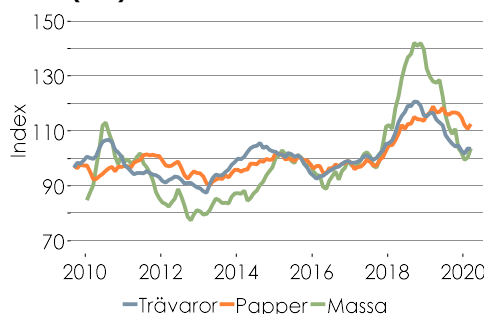
En annan riskfaktor framgent är hur granbarkborrens svärmning och spridning utvecklas i ett scenario där efterfrågan inte tar fart innan sommaren. Om vi får en torr och varm vår och sommar kan det leda till betydande skador från granbarkborren på svenska skogar. En viktig del i hanteringen av ett sådant utbrott är möjligheten att avverka angripen skog eller riskbestånd. Efterfrågan på sågtimmer är då en viktig faktor för att säkerställa att det inte blir onödiga fördröjningar i att hantera risk- eller angripna bestånd. Under slutet av april påbörjade Skogsstyrelsen sin svärningsövervakning inför årets säsong.

Vid ingången av 2020 var det höga lager av rundved i logistikkedjan och flera aktörer har nu annonserat att de minskar sina ordinarie avverkningar. Detta för att kunna hålla en beredskap och handlingsfrihet för förändrad efterfrågan till följd av Coronapandemin eller för mer riktade avverkningsinsatser för att hantera granbarkborren.

Det är viktigt att efterfrågan i hela värdekedjan upprätthålls. För en fortsatt stor produktion inom massa- och pappersindustrin är sågverksflisen en viktig råvara. I Sverige vill vi undvika en situation som den i Nordamerika där flera massaproducenter har problem med råvaruförsörjningen på grund av neddragen sågverksproduktion.

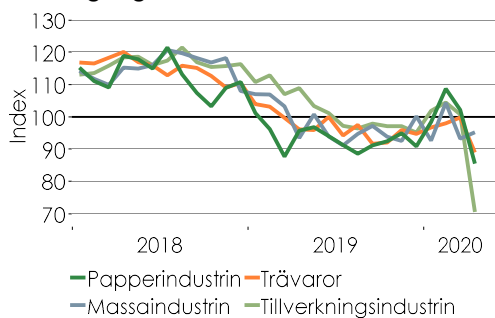
Diagrambilaga

Exportprisindex för trävaror samt papper och massa (SEK)

Källor: Statistics Sweden (SCB) och Macrobond

Stämningläget i industrin

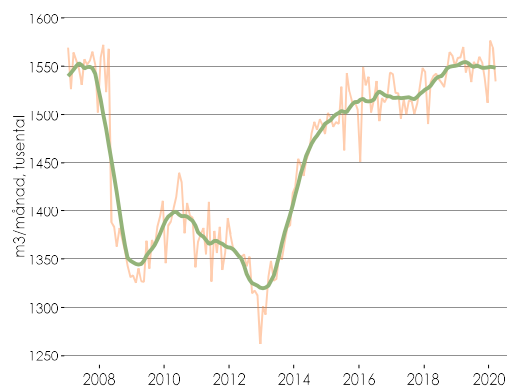

Källa: Konjunkturinstitutet

Trävarumarknaden

Produktion av trävaror i Sverige per månad, tusental m³, säsongjusterad

Sågverksproduktionen var fortsatt stark i början av 2020. Senaste observation: 2020-03

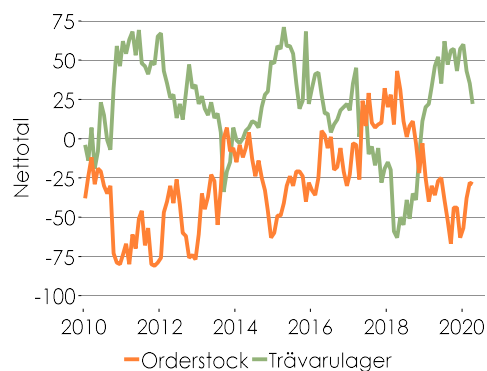

Källa: Skogsindustrierna

Sågverkens syn på färdigvarulager och orderstock

Färdigvarulagren har över tid ökat i samband med att orderstocken minskat. Även om ordersituationen har förbättrats senaste månaderna är den fortfarande relativt låg.

Senaste observation: 2020-04

Källa: Konjunkturinstitutet

Trävarupris, svenskt exportprisindex (EXPI)

Exportprisindex har under de senaste åren ökat kraftigt, till viss del som en följd av en försvagad krona. Under 2019 har prisbilden haft en nedåtgående trend till mer normala nivåer. Senaste observation: 2020-02

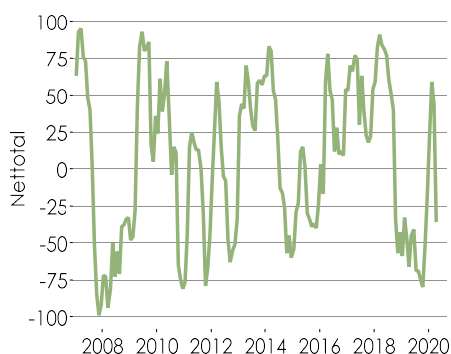

Källor: SCB och Skogsindustrierna

Sågverkens syn på förväntad prisutveckling

Förväntningarna på prisutvecklingen från svenska sågverk uppvisade en optimistisk syn i början av 2020. Den senaste utvecklingen har förhoppningarna dämpats kraftigt.

Senaste observation: 2020-04

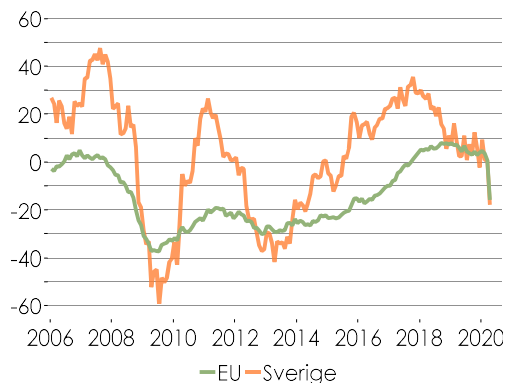

Källa: Konjunkturinstitutet

Byggbranschen. Förtroendeindikator för EU totalt och Sverige, Index

Förväntningarna från byggbranschen är neutrala, men i en svagt nedåtgående trend för både Sverige och EU i stort.

Senaste observation: 2020-04

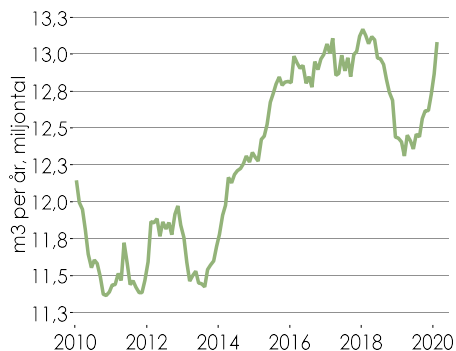

Källa: Eurostat

Sveriges trävaruexport, volym, årstakt

Den globala trävarumarknaden har varit stark och svenska sågverk har haft stora exportvolymerna under flera år. 2019 inleddes en avmattning, men marknaden tog fart igen framåt 2020. Handelsdata är tillgänglig fram till februari och effekterna av Coronapandemin går inte att se ännu.

Senaste observation: 2020-02

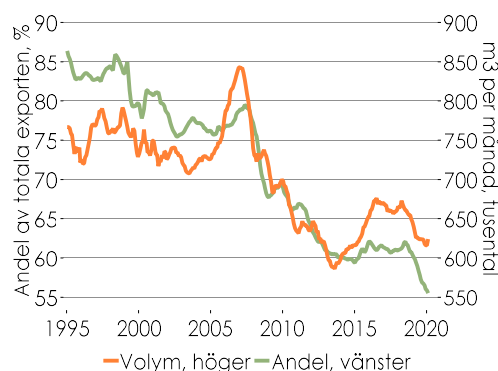

Källor: SvanData och Skogsindustrierna

Sveriges trävaruexport till Europa, volym, andel

Sveriges utrikeshandel har ändrat fokus över de senaste 20-30 åren och andelen som exporteras till länder inom EU har signifikant minskat.

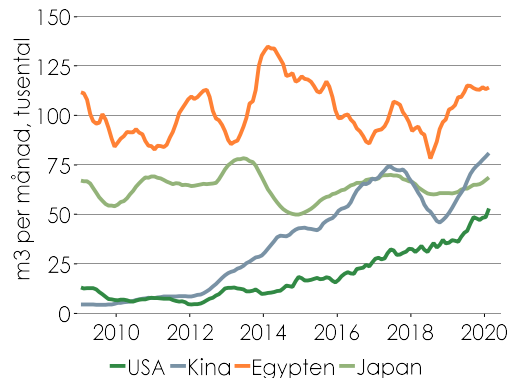
Senaste observation: 2020-02

Källor: SvanData och Skogsindustrierna

Sveriges export till de stora utomeuropeiska marknaderna

Senaste observation: 2020-02

Källor: SvanData och Skogsindustrierna

Massamarknaden

Massaproduktion januari-mars 2020

tusen ton		varav marknadsmassa
Belkt sulfat barr	1 211	892
Övrig kemisk massa	1 134	237
Kemisk massa	2 345	1 129
Mekanisk och halvkemisk massa	713	112
Totalt massa	3 058	1 241

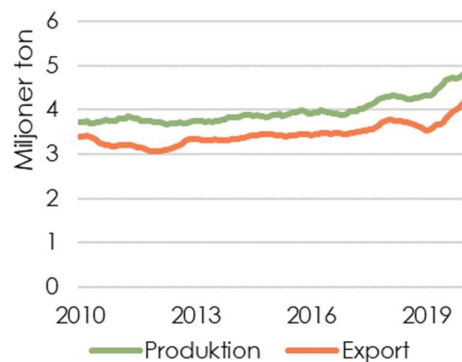
Källa: Skogsindustrierna

Massaleveranser, januari-mars 2020

tusen ton	Leveranser	tusen ton	förändring jämfört med förra året %
Sverige	137	-13,2	-8,7
EU	604	89,5	17,4
Tyskland	168	20,4	13,8
Italien	92	-5,1	-5,3
Frankrike	71	8,2	13,0
Övr Europa	144	-2,3	-1,6
Storbritannien	69	-6,2	-8,2
Afrika	15	2,4	18,8
Asien	309	35,0	12,8
Kina	179	24,1	15,5
Indien	42	-4,0	-8,6
Nordamerika	52	17,3	50,5
Latinamerika	5	1,7	46,5
Oceanien	6	2,4	62,0
Total export	1 136	146,0	14,8
Totala leveranser	1 273	133,0	11,7

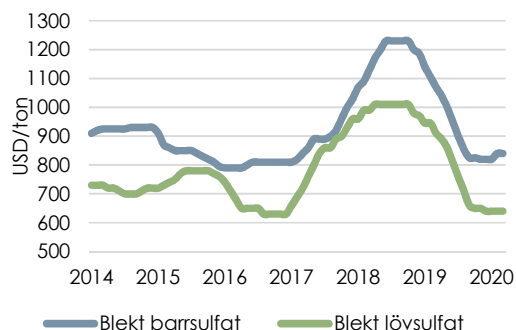
Källa: Skogsindustrierna

Sverige produktion och export av marknadsmassa, rullande 12 månader

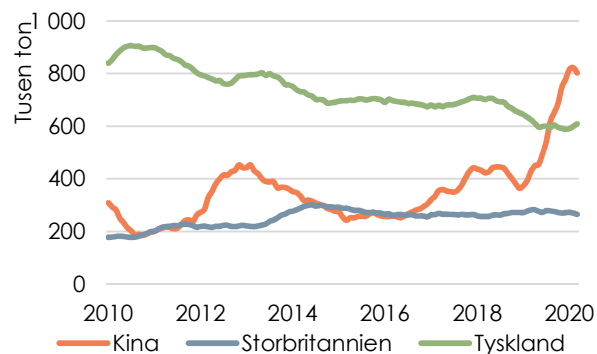
Källa: Skogsindustrierna

Prisutveckling blekt barrsulfatmassa och blekt lövsulfatmassa

Källa: Fastmarkets RISI

Massaleveranser till Kina, Tyskland och Storbritannien, rullande 12 månader

Källa: Skogsindustrierna

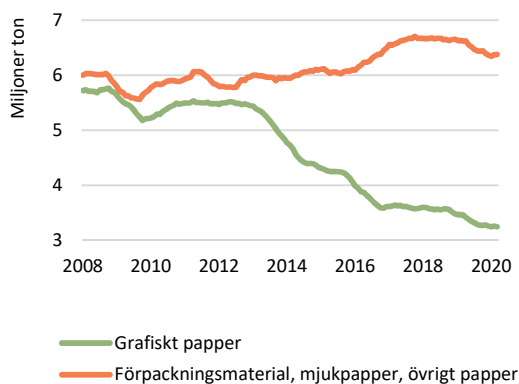

Pappersmarknaden

Produktion papper och kartong, januari-mars 2020

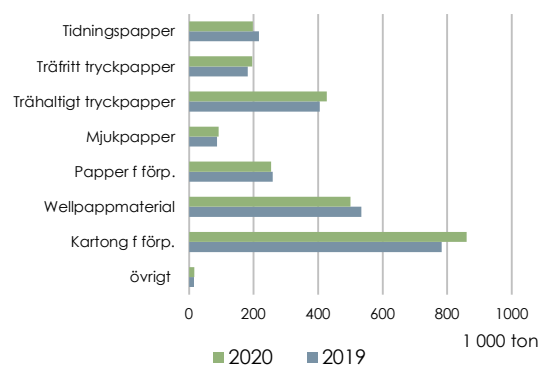
tusen ton	förändring jämfört med förra året		
	Produktion	tusen ton	%
Tidningspapper	209	-20,2	-8,8
Träfritt tryckpapper	201	12,5	6,7
Trähaltigt tryckpapper	441	-2,0	-0,5
Grafiskt papper	851	-9,6	-1,1
Mjukpapper	95	5,1	5,7
Förpackningspapper	244	-10,3	-4,0
Wellpappmaterial	542	-18,6	-3,3
Kartong för förpackning	792	40,5	5,4
Förpackningsmaterial	1 578	11,6	0,7
Övrigt papper och papp	15	-0,1	-0,9
Total produktion	2 538	6,9	0,3

Produktion papper och kartong, rullande 12 månaders tal

Källa: Skogsindustrierna

Leveransera per papperskvalitet 2019/2018

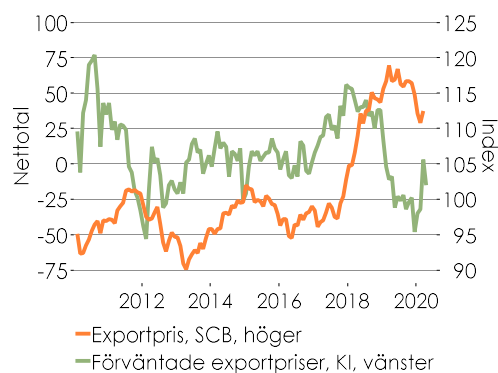
Källa: Skogsindustrierna

Leveranser av papper och kartong, januari-mars 2020

tusen ton	förändring jämfört med förra året		
	Leveranser	tusen ton	%
Sverige	235	18,6	8,6
EU	1 315	68,9	5,4
Tyskland	449	21,2	5,0
Italien	155	3,1	2,0
Frankrike	134	15,3	12,9
Polen	103	17,2	20,0
Övr Europa	401	27,0	7,1
Storbritannien	215	5,1	2,4
Afrika	89	-2,2	-2,5
Asien	361	16,4	4,8
Kina	147	26,9	22,3
Nordamerika	93	18,5	24,8
Latínamerika	89	9,6	12,1
Oceanien	16	-12,9	-48,2
Total export	2 390	125,2	5,5
Totala leveranser	2 625	143,8	5,8

Källa: Skogsindustrierna

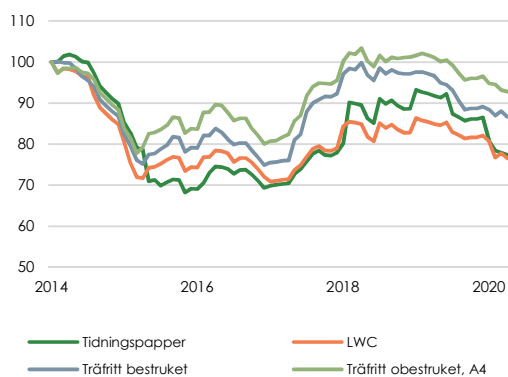
Prisutveckling papper

Källa: Konjunkturinstitutet och SCB

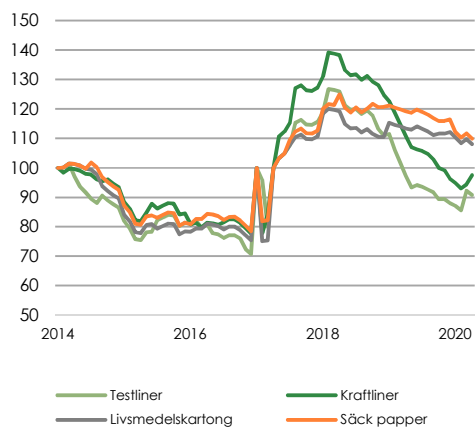
Prisutveckling grafiskt papper

Index januari 2014=100

Källor: Fastmarkets RISI och Skogsindustrierna

Prisutveckling förpackningsmaterial,
Index januari 2014=100

Källor: Fastmarkets RISI och Skogsindustrierna